

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 24 października 2025 r.

Poz. 7400

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NP-II.4131.1.209.2025.5

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 17 października 2025 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153)

orzekam

nieważność pkt 1-2, pkt 3 w zakresie wyrazów „Przyznanie świadczenia w formie wsparcia w mieszkaniu wspomaganym, a także” oraz pkt 4-6 załącznika do uchwały nr XVI/121/2025 Rady Gminy Lubasz z dnia 16 września 2025 r. w sprawie: utworzenia mieszkań wspomaganych oraz ustalenia zasad odpłatności za pobyt w tych mieszkaniach - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 16 września 2025 r. Rada Gminy Lubasz podjęła uchwałę nr XVI/121/2025 w sprawie: utworzenia mieszkań wspomaganych oraz ustalenia zasad odpłatności za pobyt w tych mieszkaniach, zwaną dalej „uchwałą”. „Zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniu wspomaganym” stanowią załącznik do uchwały.

Uchwałę podjęto na podstawie: „art. 18 ust.2 pkt 15, art. 40 ust.1, art.41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2025, poz. 1153.), art. 17 ust. 1 pkt 12, art.53, art. 97 ust. 1 i 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r., poz. 1214) oraz Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 30 października 2023 r. w sprawie mieszkań treningowych i wspomaganych (Dz. U. z 2023 r., poz. 2354)”.

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu 17 września 2025 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

W świetle przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214, ze zm., dalej: „ustawa”), mieszkania wspomagane stanowią formę pomocy społecznej przygotowującą pod opieką specjalistów osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagające te osoby w codziennym funkcjonowaniu (art. 53 ust. 2 ustawy). Prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach wspomaganych należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym (art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy), zaś w art. 36 pkt 2 lit. n ustawy zalicza się mieszkanie wspomagane do świadczeń niepieniężnych z pomocy społecznej. Ponadto, w art. 53 ustawy określono zasady i tryb udzielania pomocy społecznej w formie mieszkań treningowych i wspomaganych.

Zgodnie z art. 97 ust. 5 ustawy, stanowiącym materialnoprawną podstawę do podjęcia przedmiotowej uchwały, rada powiatu lub rada gminy w drodze uchwały ustala, w zakresie zadań własnych, szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach treningowych lub wspomaganych.

Analiza przepisów ustawy o pomocy społecznej, regulujących udzielanie świadczenia w formie mieszkania wspomagane prowadzi do stwierdzenia, że kompetencje prawotwórcze przyznane organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego, ograniczone zostały wyłącznie do ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach wspomaganych, stosownie do upoważnienia zawartego w art. 97 ust. 5 tej ustawy. Przepis ten zamieszczony został w Rozdziale 6 ustawy pt. „Zasady odpłatności za świadczenia” i upoważnia radę jedynie do określenia szczegółowych zasad odpłatności za pobyt w mieszkaniach wspomaganych. Brak jest zatem podstaw do twierdzenia, że zawarta w tym przepisie norma kompetencyjna odnosi się do innych kwestii niż odpłatność.

Tymczasem, w pkt 1-6 załącznika do uchwały uregulowano: czas na jaki przyznawany jest pobyt w mieszkaniu wspomagany (pkt 1-2), formę decyzji administracyjnej dla przyznania świadczenia wsparcia w mieszkaniu wspomagany (pkt 3 do przecinka), wymóg sporządzenia wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego przed wydaniem decyzji (pkt 4), obowiązek sporządzenia protokołu uzgodnień w sprawie korzystania z mieszkania (pkt 5) oraz brak obowiązku zapewnienia przez Gminę Lubasz lokalu mieszkalnego po zakończeniu pobytu w mieszkaniu wspomagany (pkt 6).

Zdaniem organu nadzoru powyższe postanowienia załącznika do uchwały wykraczają poza delegację z art. 97 ust. 5 ustawy, która obejmuje wyłącznie szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach wspomaganych. Tym samym naruszają one prawo w stopniu istotnym, co skutkuje koniecznością stwierdzenia ich nieważności.

W judykaturze utrwalony jest pogląd, że przepis ustawy ustanawiający upoważnienie do wydania aktu prawa miejscowego podlega ścisłej wykładni językowej i nie może prowadzić do objęcia zakresem upoważnienia materii w nim niewymienionych w drodze wykładni celowościowej. Organ administracji publicznej wykonujący kompetencję prawodawczą zawartą w upoważnieniu ustawowym jest obowiązany działać ściśle w granicach tego upoważnienia. Przyjmuje się, że normy kompetencyjne nie podlegają wykładni rozszerzającej. Jeżeli zatem organ stanowiący wychodzi poza wytyczne zawarte w stosownym upoważnieniu, to dopuszcza się naruszenia prawa, które skutkuje stwierdzeniem nieważności aktu (por. wyroki NSA z 14 lutego 2024 r., I OSK 2373/21, 19 czerwca 2013 r., I OSK 456/13 oraz 28 stycznia 2010 r., I OSK 1518/09).

W tym stanie rzeczy, orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Agata Sobczyk
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

Rada Gminy Lubasz

Wójt Gminy Lubasz